

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM

Wiedza o społeczeństwie
Poziom rozszerzony

Marzec 2020

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	Poprawna odpowiedź: Rodzina pokazana na zdjęciu jest, według socjologii, rodziną małą, ponieważ składa się z przedstawicieli tylko dwóch generacji. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (wraz z uzasadnieniem) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
2.	Rozstrzygnięcie – tak Przykład uzasadnienia: Oportunizm to postawa stawiająca na pierwszym miejscu osiągnięcie własnej korzyści przez jednostkę. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
3.	D Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
4.	– celowe, świadome łamanie prawa – działanie w imię wartości wyższych, a nie osiągnięcia osobistej korzyści – gotowość poddania się karze – działanie bez przemocy Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (dwóch cech) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
5.	Rozstrzygnięcie – nie Przykład uzasadnienia: Przedstawione na ilustracji uprawnienie przysługuje w Polsce jedynie mniejszościom narodowym i etnicznym oraz społeczności z językiem regionalnym. Amerykanie według polskiego prawa (Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym) nie posiadają takiego statusu. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
6.	<p>Rozstrzygnięcie: Nie</p> <p>Przykład uzasadnienia: Tekst dotyczy edukacji dobrowolnej, przeprowadzanej poza systemem edukacji stworzonym i kontrolowanym przez państwo. Jest zatem przykładem edukacji nieformalnej.</p> <p>Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
7.	<p>7.1. rozrywkowa [rekreacyjna]</p> <p>7.2. Np. Wypełnianie tej funkcji przez media w państwie niedemokratycznym pozwala władzom odwrócić uwagę społeczeństwa od istotnych kwestii społecznych, gospodarczych, politycznych.</p> <p>Schemat punktowania: 7.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 7.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
8.	<p>8.1. umowa społeczna (kontraktualna)</p> <p>8.2. C</p> <p>Schemat punktowania: 8.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 8.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
9.	<p>9.1. Rozstrzygnięcie – nie</p> <p>Przykład uzasadnienia: Z powyższego fragmentu wynika, że Konstytucja RP została ustanowiona przez Naród Polski, czyli uchwalona przez jego przedstawicieli, a nie przez nich nadana.</p> <p>9.2. Preambuła</p> <p>Schemat punktowania: 9.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 9.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
10.	<p>10.1. proporcjonalny</p> <p>10.2. Np. Zastosowanie metody d'Hondta zmniejsza reprezentatywność poglądów wyborców, ponieważ daje szansę dużym ugrupowaniom, a utrudnia zdobycie mandatów komitetom wyborczym popieranym przez średnią lub małą liczbę wyborców.</p> <p>Schemat punktowania: 10.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 10.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
11.	<p>Rozstrzygnięcie – nie</p> <p>Przykład uzasadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Autor wypowiedzi krytykuje redystrybucję dochodów, czyli przekazywanie najuboższym obywatelom – za pomocą np. progresywnego podatku dochodowego – części dochodów najbogatszych obywateli, a jest to elementem myśli socjaldemokratycznej. – W tekście widać także krytykę rozbudowanego systemu pomocy społecznej, co jest jedną z głównych wartości socjaldemokracji. <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia z dwoma argumentami) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia z jednym argumentem) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–2
12.	<p>Np. Z tabeli wynika, że poparcie dla dużych partii w Niemczech w latach 1994–2017 wyraźnie spadło. W 1994 roku CDU/CSU i SPD zagospodarowały wspólnie 77,82% elektoratu (odpowiednio 41,43% i 36,39%), natomiast w 2017 roku jest to dużo mniej – 53,5% (odpowiednio 33% i 20,5%).</p> <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (wniosek oraz dane) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (wniosek bez danych) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–2
13.	<p>Aleksander Kwaśniewski</p> <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–1
14.	<p>Opis A. Szwecja [Królestwo Szwecji], 2</p> <p>Opis B. Wielka Brytania [Zjednoczone Królestwo, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej], 1</p> <p>Opis C. Niemcy [Republika Federalna Niemiec, RFN], 3</p> <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi (trzy nazwy państw i trzy numery) 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi (dwie nazwy państw i dwa numery) 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi (jedna nazwa państwa i jeden numer), niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–2
15.	<p>wolny (niezależny)</p> <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–1
16.	<p>16.1. 3.</p> <p>16.2. Np. Istotą demokracji jest władza ludu, a zatem wszystkich do tego uprawnionych – powszechność wyborów pozwala wziąć w nich udział każdemu obywatelowi, który jest w odpowiednim wieku, nie jest ubezwłasnowolniony lub pozbawiony praw publicznych.</p> <p>Schemat punktowania:</p> <p>16.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi <p>16.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
17.	<p>Przykładowe argumenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ustawa zwykła jest uchwalana przez Sejm zwykłą większością głosów, a nie kwalifikowaną. – W przypadku ustawy zwykłej jej przyjęcie przez Senat nie wymaga większości kwalifikowanej. <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów 1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–2
18.	<p>18.1. A – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów B – Urząd Kontroli Elektronicznej C – Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji</p> <p>18.2. 3.</p> <p>Schemat punktowania:</p> <p>18.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p>18.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
19.	<p>19.1. D 19.2. B</p> <p>Schemat punktowania:</p> <p>19.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p>19.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
20.	<p>immunitet (i nietykalność)</p> <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–1
21.	<p>[zasada] autonomii woli stron (swobody [zawierania] umów)</p> <p>Schemat punktowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 	0–1
22.	<p>22.1. [kara] ograniczenia wolności 22.2. Np.: – ograniczenia finansowe (nieodpłatna praca, potrącenie wynagrodzenia za pracę) – ograniczenie prawa do przemieszczania się (zmiany miejsca stałego pobytu)</p> <p>Schemat punktowania:</p> <p>22.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p>22.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (dwóch różnych argumentów) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
23.	<p>Rozstrzygnięcie – nie</p> <p>Przykład uzasadnienia: Aby złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, należy wyczerpać środki zaskarżenia przysługujące w toku postępowania administracyjnego. W podanym przykładzie od decyzji wójta najpierw należy odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, a dopiero później można złożyć skargę do WSA.</p> <p>Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
24.	<p>Rozstrzygnięcie – nie</p> <p>Przykład uzasadnienia: Wszystkie opinie respondentów są zbliżone – popierająca (33%), negatywna (37%) oraz niezdecydowana (30%).</p> <p>Schemat punktowania: 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia wraz z danymi) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia bez danych) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
25.	<p>25.1. 2.</p> <p>25.2. Helsińska Fundacja Praw Człowieka</p> <p>Schemat punktowania: 25.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi 25.2. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2
26.	<p>Polska IRzeczpospolita Polska, Węgry, Czechosłowacja</p> <p>Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (nazw trzech państw-założycieli w dowolnej kolejności) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
27.	<p>Rozstrzygnięcie – tak</p> <p>Przykład argumentów do uzasadnienia: Z tekstu wynika, że na straży porządku w Europie stało wiele państw (co najmniej trzy: Rosja, Austria, Prusy).</p> <p>Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1
28.	<p>B</p> <p>Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi. 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p>	0–1
29.	<p>A. Rada Państw Morza Bałtyckiego B. Trójkąt Weimarski C. Inicjatywa Środkowoeuropejska D. Grupa Wyszehradzka</p> <p>Schemat punktowania: 2 pkt – podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi 1 pkt – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi 0 pkt – podanie mniej niż trzech poprawnych elementów odpowiedzi, niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–2

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów		
30.	<p>30.1. A. Komisja (Europejska) B. Parlament (Europejski) C. Rada Europejska</p> <p>30.2. A. [Ursula] von der Leyen B. [David] Sassoli C. [Donald] Tusk</p> <p>Schemat punktowania:</p> <p>30.1. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p>30.2. 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi lub jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p>Uwaga: W części b) zadania należy przyznać punkty, jeśli uczeń poprawnie dopasuje nazwiska do instytucji, nawet jeśli błędnie dopasuje nazwy instytucji do opisów.</p>	0–3		
31.	<p>C</p> <p>Schemat punktowania:</p> <p>1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p>	0–1		
32.	<p>Temat 1. Rozważ, który system partyjny – dwupartyjny, dwuipółpartyjny, wielopartyjny – sprzyja sprawnemu funkcjonowaniu państwa demokratycznego.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni: 1) zajął stanowisko, rozważył argumenty i kontrargumenty w różnych aspektach, 2) przedstawił argumenty dotyczące systemu dwupartyjnego, np.: – stabilność utworzonego rządu, – możliwość pełnej realizacji programu zwycięskiej opcji politycznej, – niebezpieczeństwo ignorowania głosu opozycji, 3) przedstawił argumenty dotyczące systemu dwuipółpartyjnego, np.: – względna stabilność utworzonego rządu, – reprezentatywność poglądów wyborców, – szansa na realizację programu mniejszych partii, 4) przedstawił argumenty dotyczące systemu wielopartyjnego, np.: – konieczność tworzenia koalicji, – zagrożenie dla stabilności systemu parlamentarnego, – reprezentatywność poglądów wyborców. 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego zagadnienia, prawidłowo użył pojęć związanych z tematem.</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.</p> </td> </tr> </table>	<p>Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni: 1) zajął stanowisko, rozważył argumenty i kontrargumenty w różnych aspektach, 2) przedstawił argumenty dotyczące systemu dwupartyjnego, np.: – stabilność utworzonego rządu, – możliwość pełnej realizacji programu zwycięskiej opcji politycznej, – niebezpieczeństwo ignorowania głosu opozycji, 3) przedstawił argumenty dotyczące systemu dwuipółpartyjnego, np.: – względna stabilność utworzonego rządu, – reprezentatywność poglądów wyborców, – szansa na realizację programu mniejszych partii, 4) przedstawił argumenty dotyczące systemu wielopartyjnego, np.: – konieczność tworzenia koalicji, – zagrożenie dla stabilności systemu parlamentarnego, – reprezentatywność poglądów wyborców. 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego zagadnienia, prawidłowo użył pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.</p>	0–12
<p>Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni: 1) zajął stanowisko, rozważył argumenty i kontrargumenty w różnych aspektach, 2) przedstawił argumenty dotyczące systemu dwupartyjnego, np.: – stabilność utworzonego rządu, – możliwość pełnej realizacji programu zwycięskiej opcji politycznej, – niebezpieczeństwo ignorowania głosu opozycji, 3) przedstawił argumenty dotyczące systemu dwuipółpartyjnego, np.: – względna stabilność utworzonego rządu, – reprezentatywność poglądów wyborców, – szansa na realizację programu mniejszych partii, 4) przedstawił argumenty dotyczące systemu wielopartyjnego, np.: – konieczność tworzenia koalicji, – zagrożenie dla stabilności systemu parlamentarnego, – reprezentatywność poglądów wyborców. 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego zagadnienia, prawidłowo użył pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.</p>			

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	<p>Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III.</p> <p>Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu, wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty nie związane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.</p>	0–8
	<p>Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III.</p> <p>Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.</p>	0–4
	<p>Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I.</p> <p>Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.</p>	<p>Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.</p>	0

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
	<p>Temat 2. Scharakteryzuj odpowiedzialność nieletnich w świetle polskiego prawa karnego oraz oceń środki stosowane wobec nieletnich w Polsce.</p> <p>Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni: 1) określił pojęcie nieletniego w polskim prawie karnym: – podał granicę 18 lat, jeżeli chodzi tylko o same przejawy demoralizacji z wyłączeniem czynów karalnych, – podał granicę 13–17 lat dla odpowiedzialności karnej osób, które dopuściły się przestępstw, – podkreślił granicę 15 lat dla osób popełniających najcięższe przestępstwa, 2) przedstawił system prawa i sądownictwa polskiego rozpatrującego sprawy karne nieletnich: – Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich, – sądy rodzinne (wydział rodzinny i nieletnich sądów powszechnych), – Kodeks karny (w przypadku jeżeli nieletni ukończywszy 15 lat, dopuścił się najcięższego przestępstwa). 3) scharakteryzował środki stosowane wobec nieletniego w polskim prawie karnym: – środek poprawczy, – środki wychowawcze, – <i>środki lecznicze*</i>, 4) ocenił stosowanie tych środków wobec nieletniego. 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego zagadnienia, prawidłowo użył pojęć związanych z tematem. <i>*Kursywą zaznaczono kwestie niekonieczne do uznania danego aspektu za spełniony w pełni.</i></p>	0–12
	<p>Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III.</p> <p>Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu, wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.</p>	0–8

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	<p>Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III.</p> <p>Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.</p>	0–4
	<p>Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I.</p> <p>Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.</p>	<p>Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.</p>	0
	<p>Temat 3. Odnosząc się do sytuacji społecznej, ekonomicznej i politycznej państw Globalnego Południa, rozważ, jakie są szanse rozwoju i poprawy ich funkcjonowania.</p>		
	<p>Poziom III Wartość merytoryczna Zdający w pełni: 1) wyjaśnił pojęcie: państwa Globalnego Południa, zajął stanowisko, rozważył argumenty i kontrargumenty w różnych aspektach, 2) przeanalizował czynniki społeczne, np.: – stan edukacji, – konflikty zbrojne i religijne, – bezrobocie i „drenaż mózgów”, 3) przeanalizował czynniki ekonomiczne, np.: – rozwój technologiczny, – stan zasobów naturalnych, – zadłużenie zagraniczne, 4) przeanalizował czynniki polityczne, np.: – nieudolne rządy, – patologie władzy, np. korupcja, – stan administracji i sądownictwa.</p> <p>Uwaga: zdający musi przeanalizować poszczególne czynniki przedstawiając szanse rozwoju i poprawę funkcjonowania państw Globalnego Południa.</p> <p>5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego zagadnienia, prawidłowo użył pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.</p>	0–12

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	<p>Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III.</p> <p>Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu, wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.</p>	0–8
	<p>Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III. lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III.</p> <p>Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.</p>	<p>POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.</p>	0–4
	<p>Zdający nie zrozumiał tematu – nie wypełnił wymagań dla poziomu I.</p> <p>Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.</p>	<p>Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.</p>	0